

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5C/273/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7915209908
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:7915209908.2

Rozhodnutie

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Ľubou Vargovou v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Staré Grunty 7, 841 04 Bratislava, IČO: 35 717 769, zast. JUDr. Alan Strelák, advokát, so sídlom Na vršku 12, Bratislava, proti žalovaným: X/ J. D., Q.. XX.X.XXXX, U. S.Č. XXX/XX, T. Q. W., X/ J. X., Q.. XX.X.XXXX, U. Y. H. XXXX/XX, T. Q. W., o zaplatenie sumy 224,90 € s prísl., takto

rozhodol:

Žalované v 1/ a 2/ rade sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 148,90 € spolu s ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy vo výške 5,25% od 10.04.2014 do zaplatenia a nahradiť trovy konania pozostávajúce z pomernej časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 5,28 € a trov právneho zastúpenia advokátovi žalobcu vo výške 21,74 €, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalované v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne zaplatiť mu sumu 224,90 €, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 224,90 € od 10.04.2014 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanými v 1/ a 2/ rade uzatvoril dňa 30.8.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX na čiastku 200 €, za odplatu vo výške 76 €. Zmluvou sa žalované zaviazali celkovú čiastku vo výške 276 € uhradiť v 13 mesačných splátkach, a to v prvých 3 mesačných splátkach vo výške 1 € a ďalej v pravidelných 10 mesačných splátkach po 27,30 €. Prvá splátka bola splatná 10. deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia až do úplného zaplatenia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky, pričom po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky bol veriteľ oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy spolu s úrokmi, ak sa nedohodnú zmluvné strany inak. Žalované do dňa spísania žaloby uhradili sumu 51,10 €, pričom posledná suma vo výške 20 € bola uhradená dňa 22.1.2014. Vzhľadom na to, že žalované neplnili riadne a včas v zmysle splátkového kalendára, žalobca im oznámil stratu výhody splátok v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. V Predžalobnej upomienke zo dňa 9.7.2014 žalobca upozornil žalované na uplatnenie práva žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. V Oznámení o zosplatnení záväzku zo dňa 13.10.2014 žalobca oznámil žalovaným, že celý dlh (zahrňujúci nesplatenú časť úveru a odplaty) sa stal splatným ku dňu 9.4.2014. Po zosplatnení záväzku zo zmluvy o úvere žalobca neeviduje žiadnu ďalšiu úhradu. Ku dňu vypracovania návrhu na vydanie platobného rozkazu činí dlžná čiastka 224,90 €, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom spolu s odplatom v celkovej sume 276 € a čiastkou vo výške 51,10 €, ktorá bola uhradená žalovanými.

Podľa § 115a ods. 2 OSP, pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch. Ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 €, od toho okamihu ide o drobný spor - s výnimkou vecí uvedených v § 200ea ods. 2 OSP.

Poukazujúc na vyššie citované ustanovenie, súd nenariadil pojednávanie na prejednanie veci samej a doručil účastníkom procesné poučenie vo forme uznesenia, ktorým ich okrem iného poučil aj o tom, že podľa ust. § 120 ods. 1, 4, OSP, sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Všetky dôkazy musia predložiť alebo musia označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a OSP.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami -zmluvou o spotrebiteľskom úvere, predžalobnou upomienkou zo dňa 9.7.2014, oznámením o zosplatnení záväzku zo dňa 13.10.2014 a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 30.8.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z., na základe ktorej mu veriteľ poskytol bezúčelový, hotovostný, spotrebiteľský úver vo výške 200 €, za celkový úrok vo výške 20% z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 14% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov. V zmysle bodu I. zmluvy za poskytnutie úveru si veriteľ účtuje odmenu vo výške 18% z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 5% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov. Podľa bodu II zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalované sa zaviazali uhradiť veriteľovi istinu vo výške 200 €, odplatu vo výške 76 €, pričom celkovo mali uhradiť 276 €. Žalované sa zaviazali uhradiť veriteľovu úver riadne a včas vrátane odplaty v 13 mesačných splátkach, a to v prvých 3 mesačných splátkach vo výške 1 € a ďalej v pravidelných rovnomerných 10 mesačných splátkach vo výške 27,30 €, pričom prvá splátka je splatná v 10. deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia splátka až do úplného zaplatenia je splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Priemerná RPMN v zmysle § 9 ods. 2 písm. y) zákona č. 129/2010 Z.z. je ku dňu podpisu tejto zmluvy pri splatnosti úveru na 13 mesiacov 46,06.

V zmysle ďalších dojednaní neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú obchodné podmienky, ktoré tvoria prílohu zmluvy a na základe dôkladného oboznámenia sa pred podpisom zmluvy sú obom zmluvným stranám známe v čase podpisu zmluvy, čo potvrdzujú svojim podpisom na tejto zmluve.

Podľa bodu 1 Obchodných podmienok, veriteľ má právo žiadať od dlžníka vrátenia celej dlžnej sumy po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením ktorejkoľvek splátky v plnej výške. Právo žiadať vrátenie dlžnej sumy v plnom rozsahu zo strany veriteľa nastáva aj vtedy, ak sa veriteľ dozvie, že úver bol poskytnutý na základe nepravdivých alebo hrubo skreslených údajov zo strany dlžníka/ spoludlžníka alebo, že boli podstatné údaje zamlčané. V obidvoch prípadoch má veriteľ právo požadovať zaplatenie celej istiny, odplaty, zmluvných pokút. RPMN činí pri splatnosti úveru na 7 mesiacov 66,19%, 13 mesiacov 67,70 %.

Podľa bodu 3 Obchodných podmienok, zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ dlžník/spoludlžník nesplní svoj záväzok podľa čl. II zmluvy o úvere, je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka/spoludlžníka zároveň zmluvnú pokutu za omeškanie vo výške 3,3% z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a vo výške 3,1% z istiny pri úvere poskytnutom na 7 mesiacov, a to za každý aj začatý mesiac omeškania až do zaplatenia celkovej dlžnej čiastky.

Žalobca listom zo dňa 9.7.2014 označeným ako predžalobná upomienka - výzva k úhrade dlžnej sumy, vyzval žalované k úhrade sumy 224,90 € v lehote do 5 dní od obdržania tejto výzvy, zároveň žalované upozornil, že v prípade ak nevykonajú bezodkladnú úhradu dlhu, žalobca si uplatní svoje právo a po uplynutí 15 dňovej lehoty v zmysle §53 ods. 8 Občianskeho zákonníka, bude žiadať o zaplatenie celej pohľadávky a budú voči nim uplatnené všetky zmluvne dojednané sankcie.

Oznámením o zosplatnení záväzku zo dňa 13.10.2014 žalobca oznámil žalovaným, že záväzok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol v súlade so zmluvnými podmienkami ku dňu 9.4.2014 zosplatnený z dôvodu omeškania s ich splácaním. Zároveň vyzval žalované k bezodkladnej úhrade dlhu v celkovej dlžnej čiastke 311,10 €, pozostávajúceho z istiny, vrátane úroku a zmluvnej odmeny vo výške 224,90 €, so zmluvnej pokuty vo výške 3,3% z istiny za každý začatý mesiac omeškania, t.j. celkovo 46,20 € a náhradou účelne vynaložených nákladov za úkony spojené s vymáhaním dlžnej sumy pred začatím súdneho alebo rozhodcovského konania vo výške 20% z úveru, t.j. 40 €.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

V zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie

peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Ako vyplýva z citovaného ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1 a ak je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobcom ako a veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z..

V slovenskom právnom poriadku existuje duálna právna úprava záväzkov, pričom rozlišujeme ich občianskoprávnú a obchodnoprávnú úpravu. Vzťah dvoch kódexov súkromného práva a to Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka je vzťahom *lex specialis* ku *lex generalis*, pričom použitie Občianskeho zákonníka je subsidiárne - právne vzťahy podriadené režimu Obchodného zákonníka sa budú riadiť Občianskym zákonníkom v tých otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje.

Obchodný zákonník aplikáciu právnej úpravy inštitútu spotrebiteľských zmlúv nevyklučuje, ani komplexne neupravuje osobitným spôsobom a ide o kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, je nevyhnutné ju v skutkovo relevantných právnych vzťahoch aplikovať, pričom nie je relevantné či ide o relatívne obchodný záväzkový vzťah, absolútny obchodný záväzkový vzťah alebo fakultatívny obchodný záväzkový vzťah.

Na základe vyššie uvedeného súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu.

V ustanovení § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sú uvedené náležitosti, ktoré musí obsahovať, okrem iného pod bodom j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; pričom sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

V danom prípade zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Bod 1 Obchodných podmienok, ktoré sú žalovanými podpísané obsahuje údaj o RPMN pri splatnosti úveru na 7 mesiacov vo výške 66,19%, na 13 mesiacov vo výške 67,70%, pričom sa nejedná o ročnú percentuálnu mieru nákladov, ale o mieru nákladov za 7, resp. 13 mesiacov, teda za obdobie poskytnutia úveru. Z týchto dôvodov súd uvedený úver považoval za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z..

Ďalšia obligatórna náležitosť, vyžadovaná v § 9 ods. 2 písm. i) uvedeného zákona je úroková sadzba spotrebiteľského úveru. V článku I. úverovej zmluvy, je uvedený celkový úrok vo výške 20% z istiny pri úvere poskytnutom na 13 mesiacov a zároveň odmena vo výške 18% z istiny. Takéto dojednanie úrokovej sadzby je možné považovať iba za celkovú odmenu, ktorú je spotrebiteľ povinný uhradiť za celé obdobie poskytnutia úveru. Nejedná sa tak o ročnú úrokovú sadzbu. Úroková sadzba spotrebiteľského úveru, musí byť dojednaná jasným, zrozumiteľným a presným spôsobom, neumožňujúcim špekulácie o jej výške, čo uvedené zmluvné dojednanie nespĺňa. Úroková sadzba spotrebiteľského úveru môže byť dojednaná ako pevná alebo aj pohyblivá. Potom je potrebné, v zmysle uvedenej právnej úpravy, dojednať podmienky, upravujúce uplatňovanie úrokovej sadzby, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby naviazaná, a najmä časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny (§ 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch). Dojednanie o úroku a odmene z istiny úveru v čl. I. zmluvy, vyššie uvedené

kritéria nespĺňa. Priemerne informovanému spotrebiteľovi nemohlo byť pred vstupom do právneho vzťahu zrejmé, za aký úrok si peniaze požičiava.

Podľa ustanovenia § 53a ods. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Citované ustanovenie § 53a je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok.

Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (čl. 7 ods. 1 smernice).

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov. Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 smernice). Citované ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku, teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011).

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú, takáto zmluvná podmienka je neplatná, jedná sa o absolútnu neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom výslovne zakázaný a priznanie plnenie z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom, ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu. Súd je povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a to aj z takej, ktorú už skôr judikoval. Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejмый a rešpektovaný subjektmi práva, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania, je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke.

Aj s ohľadom na vyššie uvedené je nárok uplatnený žalobcom z titulu úrokov z úveru nedôvodný, nakoľko sa jedná o nárok z absolútne neplatnej neprijateľnej podmienky určenej súdom.

Súd sa zaoberal aj výškou v zmluve dohodnutého úroku v sadzbe 20% a odmeny pri sadzbe 18%. Súd takto dojednanú odplatu za úver v spolu vo výške 38% z istiny za obdobie 13 mesiacov prepočítal na obdobie jedného roka. Ročná úroková sadzba tak bola dohodnutá vo výške 35% (výpočet 38%:13mesiacov x12 mesiacov=35%). Pri výške celkovej odplaty 76 €, predstavuje ročná odplata 70,15 € (výpočet 76:13x12=70,15 €). Ročná úroková sadzba pri takto dohodnutej odplate predstavuje 35,08% (výpočet: 70,15 € x100:200 € = 35,08%).

Súd sa ďalej zaoberal výškou takto dohodnutého úroku z úveru pri sadzbe 35% ročne.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov (13 splátok) v august 2013 činil úrok 13% p.a. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

„Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosť za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak neprižnal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka).

Predmetný úver bol žalovaným poskytnutý za odplatu 76 €, ktorá zahŕňa odmenu ako aj dohodnutý úrok. Na základe týchto skutočností súd zaviazal žalované v 1. a 2. rade zaplatiť sumu 148,90 €, ktorá suma predstavuje rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru 200 € a sumou úhrady vykonanou žalovanými v sume 51,10 €.

Keďže žalované sa s plnením svojho peňažného záväzku dostali do omeškania, súd ich zaviazal aj na zaplataenie úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne, ktorá výška je v súlade v citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády (5% + 0,25 %) a to zo sumy 148,90 € za obdobie od 10.4.2014 do zaplataenia dlžnej sumy, teda odo dňa nasledujúceho po zosplataení celého úveru a vo zvyšnej časti uplatneného nároku na úrok z omeškania žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Z uplatnenej sumy 224,90 € bolo žalobcovi priznaných 148,90 €, teda žalobca mal v konaní úspech 66% a žalované 34%, čím žalobcovi po odrátaní jeho neúspechu od svojho úspechu, vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 32%. Žalobca si uplatnil trovy konania za zaplataený súdny poplatok v sume 16,50 €, pričom 32% z tejto sumy predstavuje 5,28 € a trovy právneho zastúpenia v sume 67,94 € a 32% z tejto sumy predstavuje sumu 21,74 €, na úhradu ktorých súd zaviazal žalované.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Okresný súd Vranov nad Topľou (§ 204 ods.1 OSP).

Podľa ust. §-u 205 ods. 1 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. §-u 205 ods. 2 OSP, Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. §-u 205 ods. 3 OSP, Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa ust. §-u 251 ods. 1 OSP, Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.